

Paikkatietoysteistyö

Mikko Lappalainen

Finto-projektin laajennetun projektiryhmän
kokous, 31.5.2016

Tausta

- Paikkatiedon hyödyntäminen kuvailussa vähäistä
- Sektoreiden sisällä sekä sektoreiden välillä epäyhtenäisiä kuvailukäytänteitä paikkatiedon suhteen

YSA - Yleinen suomalainen asiasanasto

Sisällön kieli suomi x Hae

Aakkosellinen Hierarkia Ryhmät Välijoki

KÄYTTÄVÄ TERMI Välijoki

TYYPPI Maantieteellinen paikka

Hakutoiminnot Mikä Finna on? Ohje Svenska English Kirjautu sisään

välijoki Aihe Tarkennettu haku

Haku: välijoki
Tarkoititko: välijoki » välimäki

Näytetään 1 - 15 / 15

Rajaa haku

Verkossa saatavilla (Kuvat, teksti jne.) 1

Haetaan vain kentästä: Aihe x

Toimiala

Organisaatio

Aineistotyyppi

- ▶ Lehti/Artikkeli 10
- ▶ Kirja 3
- ▶ Asiakirja 1
- ▶ Kuva 1

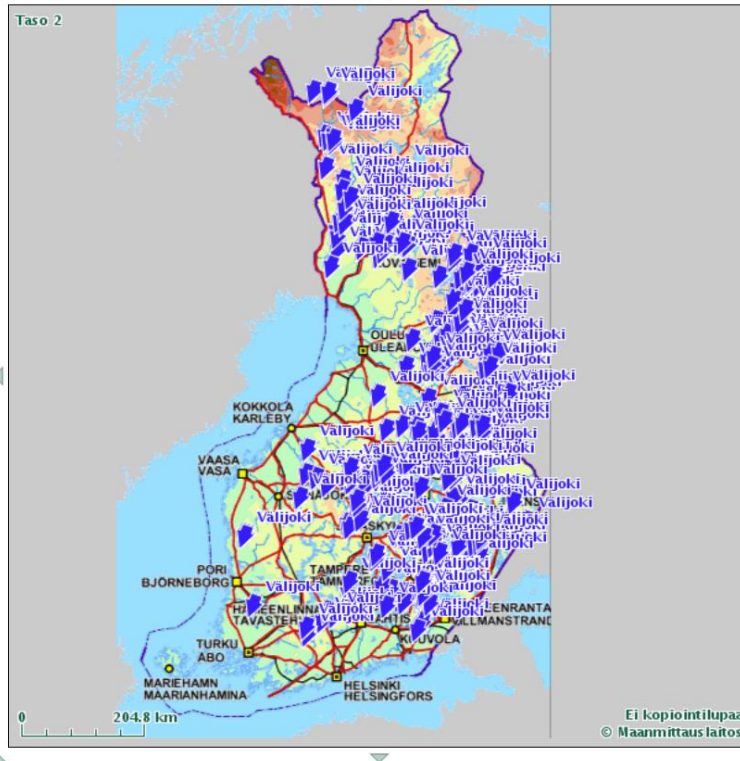
Tekijä

Kieli

Aihe

Sallitut käyttötavat

Valmistusvuosi

ETRS-TM35FIN -tasokoordinaatit N 7170309 E 456753

Maastokartta Taustakartta Ilmakuva

Hae Tee linkki Muunna
Tilaa Asetukset Palaute

Kartan haku

[Uusi haku](#)

Hauhasi löytyi yli 200 tulosta. Tarkenna hakuasi.

- Välijoki, Eurajoki, Virtavesi
- Välijoki, Sodankylä, Virtavesi
- Välijoki, Kemijärvi, Virtavesi
- Välijoki, Kuhmo, Virtavesi
- Välijoki, Merikarvia, Virtavesi
- Välijoki, Merikarvia, Talo
- Välijoki, Evijärvi, Virtavesi
- Välijoki, Mantyhärju, Virtavesi
- Välijoki, Kouvola, Virtavesi
- Välijoki, Mantyhärju, Virtavesi
- Välijoki, Heinola, Virtavesi
- Välijoki, Loppi, Virtavesi
- Välijoki, Heinola, Virtavesi
- Välijoki, Hämeenlinna, Virtavesi
- Välijoki, Janakkala, Virtavesi

Näytä valitut kartalla

KANSALLISKIRJASTO

Tausta

- **Paikkatietotarpeissa paljon yhtymäkohtia kirjastojen, arkistojen ja museoiden kesken**
 - ➔ **KAM-sektorilla on tarvetta yhteiselle paikkatieto-ontologialle ja kuvailevan paikkatiedon keskitetylle koordinoinnille**

Tavoitteet

- **Päällekkäisen työn vähentäminen ja yhteentoimivuuden lisääminen yhteistyön avulla**
- **Uusien sovellusten ja palveluiden innovointi esim. Finnalle**

KDK-tietoarkkitehtuuri 2015-16

työkohteet: Paikkaontologia

”Tietoarkkitehtuuriryhmä laatii selvityksen KDK:n paikkaontologian toteuttamisen lähtökohdiksi ja pariaatteiksi. Keskeisiä asioita ovat KAM-sektorin olemassa olevien tietovarantojen tilanne, yhteiset käyttötarpeet, sekä mahdollisuudet hyödyntää ulkopuolisia paikkatietovarantoja ontologian kehittämisessä. Myös suunnitteilla olevan Nimitietopalvelun mahdollinen käyttö sektorien välisessä paikkatietojen vaihdossa ja yhteiskäytössä selvitetään. Selvityksessä laadinnassa hyödynnetään olemassa olevia sektorikohtaisia paikkatietoselvityksiä.”

KDK-tietoarkkitehtuuri 2015-16

työkohteet: Paikkaontologia

- **Paikkaontologia**
 - Itse paikkojen kuvailu
 - Paikkojen hyödyntäminen aineiston kuvailussa
- **Paikkatietopalvelu**
 - Paikkatiedon yhteistuotanto
 - Paikkatiedon hyödyntäminen yhteisen järjestelmän kautta

Selvityksen teemoja

- **Paikannimistä paikkatietoon**
 - Yhteinen ”**paikkatieto-ontologia**” eli kokoelma käsitteitä, joiden väliset suhteet on kuvattu paitsi ihmisen, myös koneen tulkittavissa olevalla tavalla
 - Monikielisyys paikannimistössä
 - Paikkojen sijaintitiedot
 - Paikkojen historiallinen aspekti

Selvityksen teemoja

- **Sidosryhmät:** tunnistaminen ja odotusten määrittäminen
- **Käsitteistö:** Miten paikka ja paikkatieto käsitetään omalla sektorilla (museo, arkisto, kirjasto)?
- **Aineistokartoitus:** mitä ja miten voidaan/halutaan hyödyntää
- KAM-sektorin rooli paikkatiedon palveluntarjoajana/hyödyntäjänä laajemmassa kontekstissa

Selvityksen konteksti

- **Standardit ja suositukset**
 - **JHS-suositukset, JHS158, JHS162, JHS177, JHS180...**
 - **Julkisen hallinnon paikkatiedon viitearkkitehtuuri**
 - **INSPIRE-direktiivi**
 - **KAM-sektoreiden kuvailustandardit**
 - **Ym.**

Selvityksen alustava runko

1. *Mikä on paikka kuvailussa?*
2. *Sektoreiden nykytila paikkojen kuvailun suhteen*
3. *Sektoreiden tarpeet ja tahtotila tulevaisuudelle*
4. *Paikkaontologia(t)*
5. *Yhteentoimivuus*
6. *Paikkatietopalvelun tekninen infrastruktuuri*
7. *Laadukkaan paikkatiedon mahdollisuudet KAM-sektorille ja muille*

Paikkatietokysely KAM-sektorille

- **Tavoitteena selvittää alustavasti KAM-sektorin paikkatiedon nykytila ja tulevaisuuden toiveet**
 1. *Tuotatteko itse paikkatietosanastoja/-resursseja vai hyödynnättekö muiden tekemiä? Jos tuotatte itse, niin minkälaisia*
 2. *Mitä paikkoihin liittyvää tietoa tallennatte?*
 3. *Mikä on teille tärkein paikkatieto, joka tallennetaan?*
 4. *Mitä kaikkea seuraavista paikkatyypeistä tarvitsette kuvailussa (valitse kaikki tarvittavat):suomalaiset paikat, entiset suomalaiset paikat (esim. luovutettu Karjala), ulkomaiset paikat, nykyiset paikat, historialliset paikat, kuvitteelliset paikat*
 5. *Minkä tarkkuustason paikkatietoa tarvitsisitte: valtiot, maakunnat, suuralueet, seutukunnat, kaupungit ja kunnat, kylät, vesistöt ym. maastokohteet, koordinaatit*
 6. *Käytättekö paikkatietojen merkitsemisessä nykyisin käytössä olevia paikkatietoja vai historiallisia, aineiston historiaan/aikaan liittyviä paikkatietoja, kuten vanhoja käytöstä poistuneita paikannimiä?*
 7. *Millaisten kohteiden kuvailussa/luetteloinnissa tallennatte paikkatietoja? Kohteilla tarkoitamme esimerkiksi objekteja, toimijoita, tapahtumia jne.*
 8. *Noudatatteko paikkatietojen tallentamisessa jotakin standardia tai formaattia? Jos, niin mitä?*
 9. *Oletteko hyödyntäneet jotakin seuraavista: SAPO, TGN, GEONAMES, Paikannimirekisteri*
 10. *Kun tarkastellaan paikkatiedon hyödyntämistä, niin mitkä ovat ne keskeiset tahot, joille tarjoamastanne paikkatietoperusteisesta aineistosta olisi eniten hyötyä ja mitä odotuksia näillä mahdollisesti aineiston hyödyntämiseen on?*
 11. *Mitä toiveita teillä on tulevaisuudessa paikkatietojen kuvailulle?*
 12. *Pystyttekö hyödyntämään tunnisteisiin perustuvaa avointa linkitettyä paikkatieodataa?*
 13. *[KAM-yhteistyön lisäämiseen liittyvä kysymys tähän]*

Muut suunnitelmat

- **”Paikkatietofoorumin” koollekutsuminen**
 - Kootaan yhteen osaaminen ja eri hankkeiden tulokset
 - Tutkimuspuoli, esim. Aalto-yliopisto
 - Kansalliset asiantuntijatahot, esim. MML
 - Projektit: Kotuksen historialliset paikannimet, MML:n projektit, SeCon HIPLA ym.

” YSO-paikat-ontologia”

- **Maantieteelliset käsitteet keskeinen osa kuvailua**
- **Mitä tehdä YSAsta YSOon siirryttäessä?**
 - Millä korvata YSAn maantieteelliset käsitteet esim. suomalaisen julkaisutuotannon kuvailussa?
 - Finto-projekti laati selvityksen YSAn maantieteellisten käsitteiden nykytilasta ja mahdollisesta korvaajasta YSOon siirryttäessä: ”Paikannimistä paikkatietoon”, <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-1870-7>

YSA:n maantieteelliset käsitteet

- Käytetty erityisesti kansallisbibliografian sisällönkuvailuun
- **N. 6000 käsitettä**
 - Suomalaisia ja ulkomaisia paikkoja
 - Nykyisiä ja historiallisia paikkoja
 - Hallinnollisia (esim. kunnat) sekä luonnonmuodostamia paikkoja (esim. järvet, vuoristot)

YSA:n maantieteelliset käsitteet

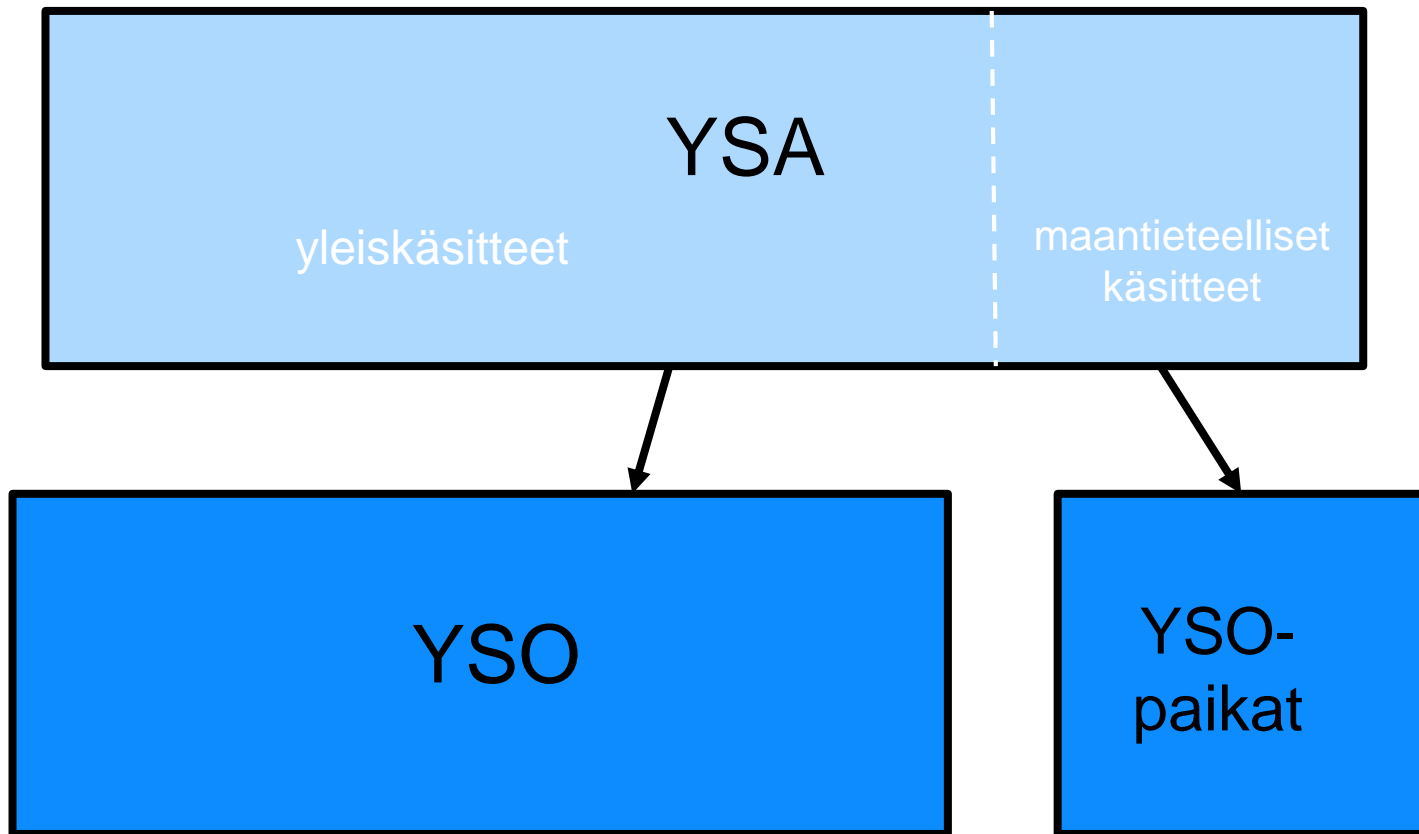
- **Kehittämistarpeet**

- Yksikielinen nimistö
- Monimerkityksisiä paikkoja
- Ei loogista rakennetta
- Ei paikkojen sijaintitietoja → esim. tietojen visualisointi kartalla mahdotonta

YSAsta YSOon

- **Tällä hetkellä ei ole ilmeistä paikkaresurssia/palvelua, joka voisi korvata YSAn maantieteelliset käsitteet sellaisenaan**
 - lähdetään kehittämään YSAn paikannimistöä entistä laadukkaammaksi kuvailun paikkasanastoksi

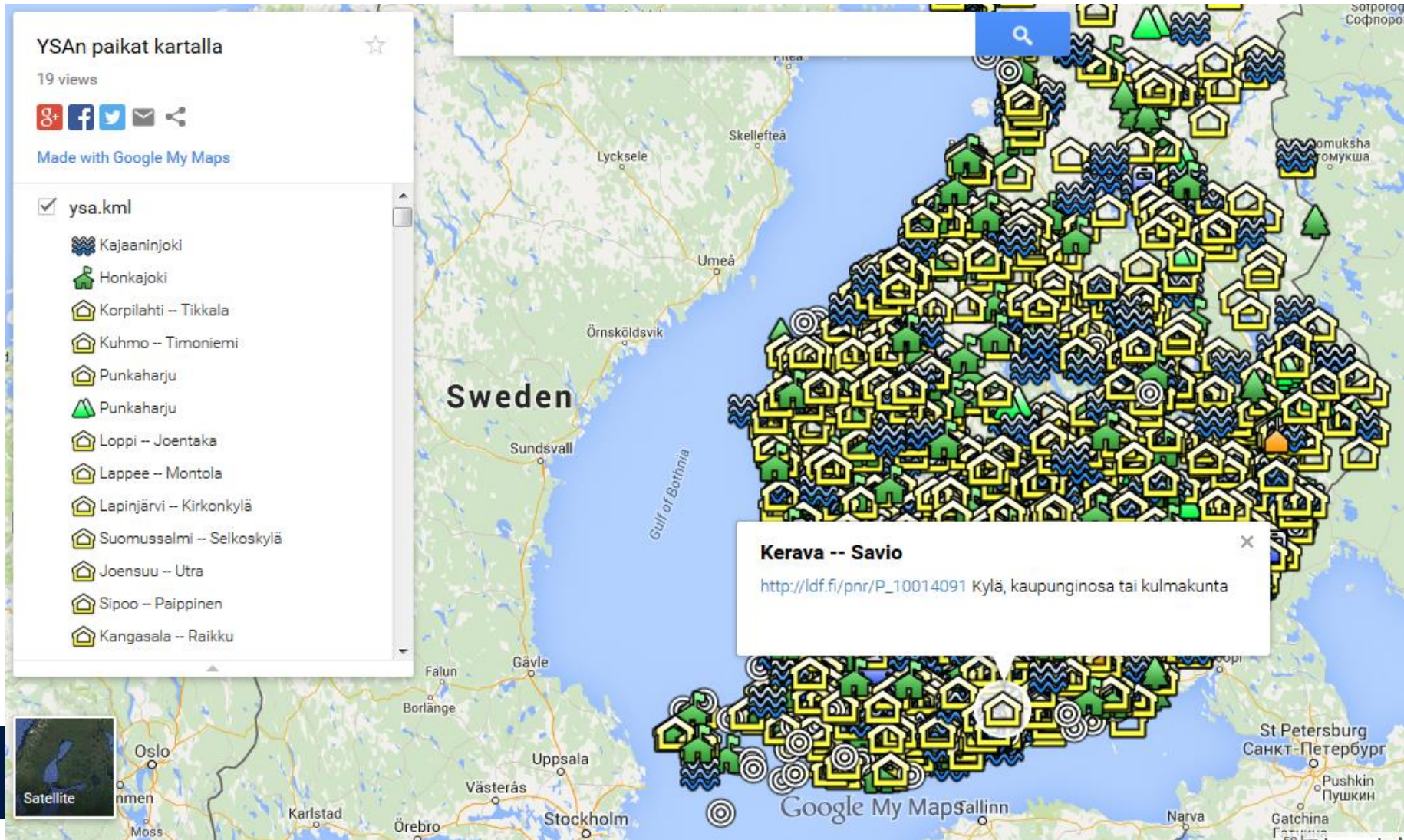
YSA ja YSO paikat

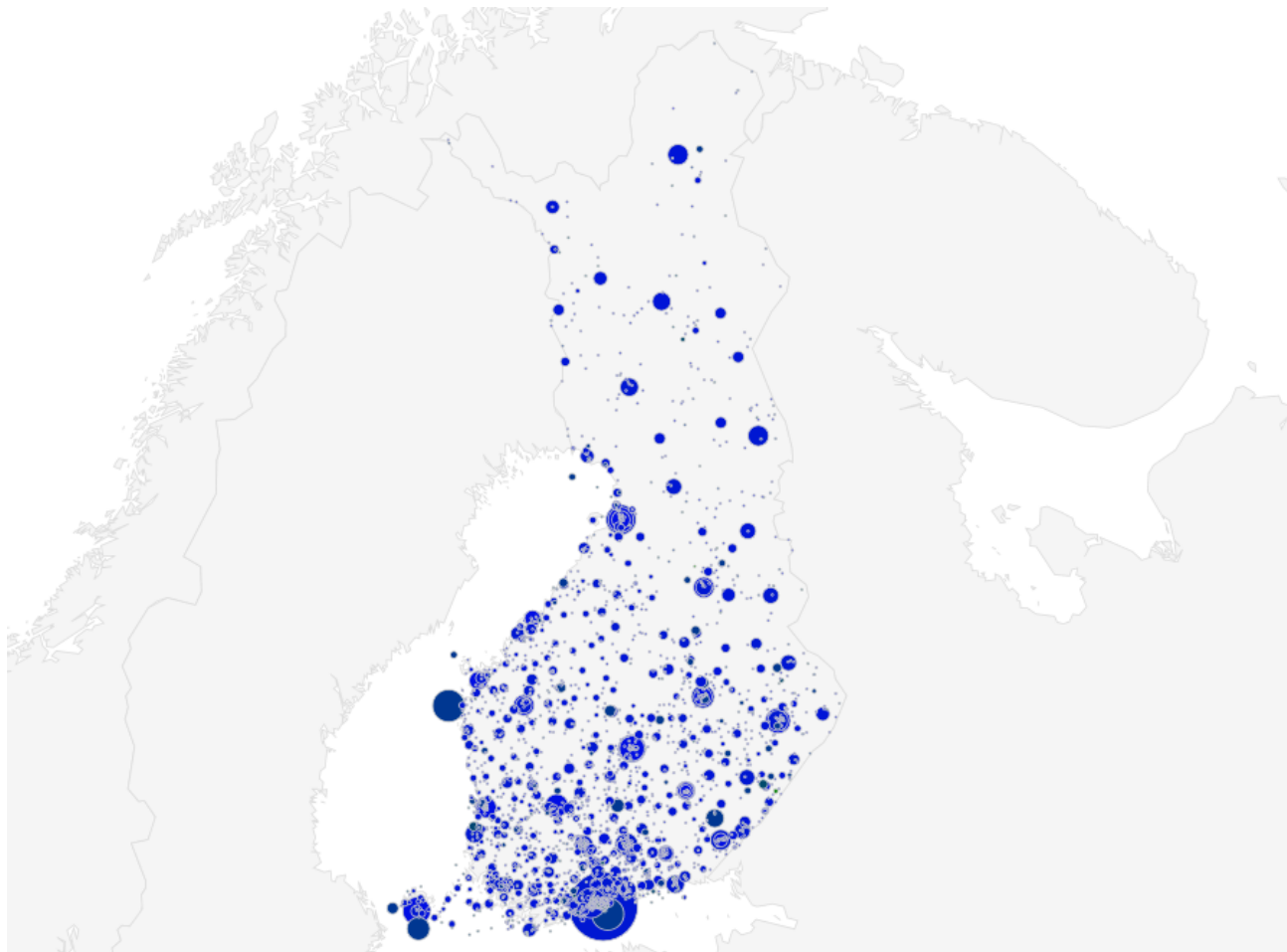
YSO-paikat

- **Tavoite**
 - Monikielinen ja –käyttöinen paikannimistö
 - Standardinomainen ja tiedonhakua tukeva rakenne
 - Paikannimistä paikkatietoon → paikkojen sijaintitiedot kattavasti mukaan
 - Linkitys parhaisiin avoimen paikkatiedon resursseihin

YSO-paikat

YSO-paikat

Kiitos!

mikko.lappalainen@helsinki.fi